

וכדתניא:

כתיב: "זה אלי ואנוהו", מה תלמוד לומר: "ואנוהו": אתנאה לפניו במצוות —

כיצד: אעשה לפניו פוכה נאה, לולב נאה, ציצית נאה, אכתוב לפניו ספר תורה נאה ואכרכנו בשיראין [בגדי משי] נאים.

אמר תירץ שמואל: משנתנו עוסקת בכגון שהיה תפוס בשערו בשעה שאמר "אהא נאה", ומשמע: אהא נאה במצוה התלויה בשיער, דהיינו נזירות.⁽⁹⁾

ומקשינן: ואמאי "נאה", וכי למה קוראת המשנה את הנזיר "נאה"?!

הא מילתא דעבירה היא [נזירות דבר של

ומשנינן: מכל מקום חידוש יש בדבר, כי מהו דתימא [שמא תאמר]: בעינן פיו ולבו שוין, כלומר: הייתי אומר כיון שמשלשנו שאמר בפיו אין הוכחה, נמצא שאין כאן דיבור, ולענין נזיר הרי צריך שיאמר בפיו וגם יחשוב בלבו.

קא משמע לן משנתנו שהוא נזיר, כי באופן זה, מחשבתו שחשב בלבו הרי היא מגלה על פיו, ונמצא כאילו שאמר בפיו מלבד מחשבתו בלבו, והרי "פיו ולבו שוין".

שנינו במשנה: האומר אהא הרי זה נזיר, או "אהא נאה":

ומקשינן: וכי למה כשאמר "אהא נאה" הרי זה נזיר, כי ודילמא לא נתכוין להתנאות במצות נזירות,⁽⁷⁾ אלא כוונתו היתה ש"אנאה לפניו בשאר מצוות"⁽⁸⁾ —

כאן.

ולשון התוספות הוא: "ודילמא לפוטרו מקרבנותיו המוטלין עליו להביא כשישלים נזירותו, ולא נתכוין כלל לקבל על עצמו נזירות", ומשמע קצת מלשונם כאופן הראשון בביאור הקושיא.

7. נתבאר על פי התוספות; ונראה מדבריהם ש"אהא נאה" אין הכוונה להתנאות בגידול שער דוקא, אלא להתנאות במצות נזירות, [ומיהו לא נתבאר בדבריהם מה הוא החפצא של המצוה בנזיר ששייך בו נזיר], וראה במפרש, וראה ב"ארזי הלבנון" אות כא.

ולפי ביאורם צריך לומר שלרווחא דמילתא הביאה הגמרא את הברייתא ד"זה אלי ואנוהו", שהרי גם בלאו הכי תיקשי מהיכי תיתי שמתכוין הוא להתנאות במצות נזירות יותר מאשר בשאר מצוות.

8. אף כאן יש לפרש ככל הפירושים שנזכרו בהערה לעיל, ולשון התוספות משמע, שהקושיא היא משום שהוא ספק גמור, ולא משום שאין כאן "יד" או "יד מוכיח".

9. ביארו התוספות: אבל אם אינו תפוס בשער, אפילו אם היה נזיר עובר לפניו, כיון שאמר דיבור שלם "אהא נאה", וכשאינו תפוס בשער אף על פי שנזיר עובר לפניו, עדיין משתמע מדבריו נזיר בשאר מצוות כמו בנזירות.

ולעיל גבי "אהא", שמקשה הגמרא: "ודילמא אהא בתענית קאמר", אי אפשר לתרץ שהיה תפוס בשער ולא היה נזיר עובר לפניו, כי לשונו משתמע לתענית אפילו אם היה תפוס בשער, כל עוד אין נזיר עובר לפניו.

ובזה מתיישב לשון המשנה: "האומר אהא נאה הרי זה נזיר, או אהא נאה", שלכאורה תמוה